

כְּתָלֵי הַמָּבוֹי בָּחֵצֵר בְּעִנְיָן שֶׁאֵין הַגְּפוּפִין שֶׁנִּשְׁאֲרוּ בָּחֵצֵר נִרְאִין * לְמִי שֶׁעוֹמֵד בַּמָּבוֹי, אֲבָל אִם נִרְאִים, עוֹלִים לוֹ * מִשּׁוּם לָחִי * וּמָתָר. וְאִם עֵרְבוּ בְּנֵי הֶחָצֵר עִם בְּנֵי הַמָּבוֹי, וְהִפְרִצָה שֶׁבַּמָּבוֹי לָחָצֵר (כא) כ[א]אֵינוֹ מִצַּד הֶחָצֵר, וּפִרְצוֹת הֶחָצֵר מִצַּד הַשֵּׁנִי אֵינָן מְכֻוָּנוֹת כְּנֶגֶד פִּרְצַת הַמָּבוֹי, וְהֶחָצֵר שֶׁל רַבִּים, גַּם הַמָּבוֹי מָתָר. אֲבָל אִם לֹא עֵרְבוּ, אוֹ אֲפִלּוּ עֵרְבוּ ל[ו]וּפִרְצַת הֶחָצֵר לַמָּבוֹי מ[מִצַּדּוֹ], אוֹ אֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע הֶחָצֵר וּפִרְצַת הֶחָצֵר (כב) מִצַּד הַשֵּׁנִי כְּנֶגְדָּהּ, נ[אוֹ אֲפִלּוּ אֵינָהּ כְּנֶגְדָּהּ וְהֶחָצֵר הוּא (כג) שֶׁל ס[יָחִיד, אָסוּר. ע[וְאִם נִפְרַץ לִרְחָבָהּ פְּחוֹתָה מִפְּאתַיִם, אוֹ יוֹתֵר עַל פָּאתַיִם וְהַקֶּקֶף לְדִירָה, דְּינוֹ כְּאִלּוּ נִפְרַץ לָחָצֵר. אֲבָל אִם יִתְרָה עַל פָּאתַיִם וְלֹא הַקֶּקֶף לְדִירָה, הֲוֵי (כד) * כְּאִלּוּ נִפְרַץ לְכַרְמְלִית וְצָרִיךְ תִּקּוּן: ד [פ]מָתָר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ תַּחַת הַקּוֹרָה (כה) צ[וּכְנֶגֶד הַלָּחִי, קוְהֲנֵי מִילֵּי * בְּפָתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים, (כו) ר[אֲבָל בְּפָתוּחַ לְכַרְמְלִית אָסוּר (כז) * בֵּין תַּחַת

ע תּוֹסְפוֹת (ז: ד״ה בעירבו) בְּשֵׁם ר״י, וְכֵן כָּתַב הָרא״ש (פ״א סי׳ ח) וְהַטּוּר, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן שנ״ח. פ שָׁם בַּגְּמָרָא ח׳ (ע״ב). צ כְּרַב וְרַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹחָנָן. ק שָׁם ט׳ (ע״א) וּבְרָכָא. ר שָׁם.

בְּאוּר הֲלָכָה

טְפָחִים, אֲבָל בְּפָחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים אָמְרִינַן 'לְבוּד' וַהֲרֵי הוּא כְּאִלּוּ לֹא נִכְנְסוּ מִבִּפְנִים [פְּרִישָׁה (סק״ד) וְתוֹסָפָת שַׁבָּת (ס״ק יא) וּפְרִי מְגַדִּים (א״א סק״ו)]. וְעַיֵּן **בְּפְרִי מְגַדִּים** (א״א סק״ו) **דְּשִׁעוּר כְּנִיסַת הַמָּבוֹי לְתוֹךְ הֶחָצֵר לְכָל הֵיותֵר דֵּי בִּשְׁלֹשָׁה טְפָחִים:**

* **לְמִי שֶׁעוֹמֵד בַּמָּבוֹי.** עַיֵּן בָּמֶגֶן אַבְרָהָם (סק״ו) שֶׁלְּשׁוֹן זֶה אֵינוֹ מְדֻקְדָּק, וְעַיֵּן בַּפְּרִישָׁה (סק״ב):

* **מִשּׁוּם לָחִי.** וְקַאי אֹ״אֵינוֹ כְּנֶגֶד פִּרְצַת הֶחָצֵר״ שֶׁפָּתַב לְמַעְלָה, דְּאִי לָאו הָכִי הֲרֵי הוּא בִּכְלַל מַפָּלֵשׁ וּמַה תְּהֵנִי לֵיהּ לָחִי, וְכֵן מוּכָח בַּגְּמָרָא בַּמַּסְקָנָא (ח.):

* **וּמָתָר. וַאֲפִלּוּ אִם רְגִילִים בְּנֵי הֶחָצֵר לַעֲבֹר דֶּרֶךְ שָׁם,** כֵּיוָן דְּיֵשׁ לָהֶם לִבְנֵי הֶחָצֵר דֶּרֶךְ אַחֵר לִרְשׁוּת הָרַבִּים, כּוֹפִין עַל מִדַּת סְדוֹם שֶׁלֹּא תַּעֲבֹר דֶּרֶךְ הַמָּבוֹי [מָגֶן אַבְרָהָם (סק״ז) בְּשֵׁם תּוֹסָפוֹת (ז: סוד״ה דאי)]:

* **כְּאִלּוּ נִפְרַץ לְכַרְמְלִית.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק כד) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דְּמָבוֹי הֲכָלָה לְנָהָר וְאֵין בְּשִׁפּוּעוֹ גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים וּמַעֲבָר הַשֵּׁנִי יֵשׁ בְּשִׁפּוּעוֹ גֹּבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים דְּאָסוּר [וְהוֹצִיא מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח) דֵּין זֶה מִדִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת (כד: ד״ה לעבד) [וְאַף דִּלְפִי דַּעְתָּם מָתָר בַּמַּסְקָנָא בְּגֵמָרָא (כד:) אַף בְּהַשְׁכֵּיל שֶׁל כְּרָמִים הַכֲּלָה לַנָּהָר, דְּמִכְּמִינֵן אַהֲתֵּר מְחִיצוֹת שֶׁל עֲבַר הַנָּהָר, נָקֵט בָּזֶה לְעִנְיַן הֲלָכָה כְּדַעַת רַשׁ״י (כה. ד״ה דל״ת) וְהַגְּהוֹת אַשֵּׁרִי״ (פ״ב סי׳ ב ד״ה מבוי) בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ (עירובין סי׳ קיג) דִּלְפִי הַמַּסְקָנָא אָסוּר בְּשִׁבְּיל]. וּכְאֶמְתּ יֵשׁ לְפַקֵּק בָּזֶה הַרְבֵּה, דַּאֲפִלּוּ אִם נִסְבֹּר דְּבִשְׁבִּיל יֵשׁ לָאֲסֹר, אֵין רְאָיָה לְכָאן בֵּין לְפָרוּשׁ רַשׁ״י וּבֵין לְפָרוּשׁ הַתּוֹסָפוֹת, דְּהָתָם שֶׁאנִי שֶׁעִקַּר הַהֶתֵּר בָּא עַל יְדֵי לָחִי [עַיֵּן בָּרָשָׁ״א (כב: ד״ה אלא אמר רבא) שֶׁזֶּהוּ טַעַם רַשׁ״י הָאוֹסֵר בְּשִׁבְּיל אַף לְמַסְקָנָא] וְיֵעוּשׁ שֶׁהַלָּחִי מַהֵיר אַף בְּמָקוֹם שֶׁהַשִּׁבְּיל מַפָּלֵשׁ וְאֵין בּוֹ מְחִיצָה מֵהַנָּהָר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּאֵן דְּאֵין בְּמַה לִטְעוֹת וְעַל כָּרְחָךְ יֵבִינוּ שֶׁהַהֶתֵּר הוּא מִצַּד גְּדוּדִים שֶׁמֵּעֲבַר הַנָּהָר. וּבְלָאו הָכִי, הֲלֹא הָרַשְׁבָּ״א (שם) וְהָרִיטְבָ״א (כב: ד״ה אלא אמר רבא) מְסַכִּימִים לְרַעַת הַתּוֹסָפוֹת דִּלְמַסְקָנָא מָתָר גַּם הַשְׁבִּיל וְלֹא חִיְישִׁינַן כְּלָל שֶׁיְּבוֹאוּ לִטְעוֹת, דְּלֹא מָצִינוּ זֶה בְּגֵמָרָא רַק הֵיכָא שֶׁהַהֶתֵּר בָּא עַל יְדֵי לָחִי שֶׁעוֹשֶׂה אֵצֶל הַשְׁבִּיל, עַיֵּן שָׁם, וּבְוַדַּאי יֵשׁ לְסָמֹךְ עֲלֵיהֶם לְהַקֵּל בְּמִלְתָא דְּרַבָּנָן:

ד * **בְּפָתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים. וְאִז מָתָר אֲפִלּוּ יֵשׁ דָּלֶת לַמָּבוֹי וְהַדֶּלֶת לִפְנִים מִן הַלָּחִי וְהוּא נָעוּל.** וְאֵין נִפְקָא מִנָּהּ בֵּין יֵשׁ שָׁם אִסְקֻפָּא גְּבוֹהַּ שְׁלֹשָׁה אוֹ אֵין שָׁם אִסְקֻפָּא כְּלָל [תּוֹסָפוֹת בְּשַׁבָּת דַּף ט׳ (ע״א) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים]:

* **בֵּין תַּחַת הַקּוֹרָה.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק כז) בַּמֶּה שֶׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ז) וְאָבֵן הָעוֹזֵר (ס״ה ד״ה אוסר) דְּמַסְכִּימִים לְדִינָא לְשִׁיטַת הָרַאֲבַ״ד (שבת פי״ז הי״א) דְּמַקֵּל תַּחַת הַקּוֹרָה. שׁוּב מָצָאתִי בְּקֶרֶן קָמֶא דְּשַׁבָּת דַּף ט׳ (ע״א) דְּמוּכָח שָׁם מִרַּשׁ״י (שם ד״ה הכא) וְתוֹסָפוֹת (ד״ה אמר רב יהודה) וְהָרֹא״ש (סי׳ יז) דְּסוֹבְרִין כְּשִׁיטַת רַשׁ״י (כה. ד״ה אבל כלה): **(מו)** גְּמָרָא (ח.): **(מז)** מְבֹאָר בַּאֲחֵרוֹנִים בְּסִימָן שס״ג סָעִיף כ״ט עַיֵּן שָׁם: **(מח)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח) וּפְשׁוּט: **(מט)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם): **ד (נ)** תּוֹסָפוֹת (ח: ד״ה הכל מודים) וְרִיטְבָ״א (ח: ד״ה אמר רב חסדא): **(נ) אֲבָל לְהוֹצִיאוֹ לַחוץ מִשָּׁם מִכַּמָּה רִאשׁוֹנִים דְּאָסְרִי,** דְּמִן הַתּוֹרָה רְשׁוּת הַיָּחִיד בְּמָקוֹם הַזֶּה, דְּהָא הוּא תּוֹךְ הַמָּבוֹי וְהַמָּבוֹי יֵשׁ לוֹ שֵׁשׁ מְחִצּוֹת דְּהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד דְּאוֹרַיְיתָא, עַיֵּן בְּרִיטְבָ״א (ס. ד״ה מקום) וְרַשְׁבָּ״א (ס. ד״ה מקום): **(נא)** הָרַמְבַּ״ן (מלחמות ב:) בְּבָאוּר דִּבְרֵי הָרִי״ף (שם), וְכֵן מִצַּדֵּד קְצָת הָרַשְׁבָּ״א (ס. ד״ה אבל מש״כ) בְּתְחִלָּה וּבְסוֹף עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֲבָל אִם לֹא נִכְנְסוּ לִפְנִים, חָשְׁבִינַן הַגְּפוּפִים גַּם לְהַמָּבוֹי וְנֶחְשָׁבִין כִּלְחָיַיִם מִכָּאן וּמִכָּאן וְשׁוּב אֵין הֶחָצֵר יָכוֹל לֶאֱסֹר עָלָיו: **(כא) אֵינוֹ מִצַּד הֶחָצֵר.** אֶלָּא בְּאֶמְצַע הֶחָצֵר. דְּאִלּוּ הָיָה כֵּן (יז) שֶׁכֹּתֶל הַמָּבוֹי שָׁוֶה בְּאָרְכּוֹ כֹּתֶל הֶחָצֵר אֲפִלּוּ מִצַּד אֶחָד, נִרְאֶה כְּמָבוֹי אָרוּךְ וּמוֹשֵׁךְ עַד רְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁכְּנֶגְדּוֹ וּמְפַלֵּשׁ וְאָסוּר: **(כב) מִצַּד הַשֵּׁנִי כְּנֶגְדָּהּ.** דְּעַל יְדֵי זֶה נִדּוֹן הַמָּבוֹי כִּמְפַלֵּשׁ וְנִמְשָׁךְ עַד רְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁכְּנֶגְדּוֹ: **(כג) שֶׁל יָחִיד אָסוּר.** דְּשָׁמָּא (טו) יִמְלֵךְ וְיִבְנֶה בָּתִּים בְּרֹחַב הֶחָצֵר הָעוֹדֵךְ עַל הַמָּבוֹי וְהָוֵי לֵיהּ מָבוֹי נִפְרָץ מִצִּדּוֹ שֶׁל חָצֵר וְאָסוּר וְכֵנ״ל: **(כד) כְּאִלּוּ נִפְרָץ לְכַרְמְלִית.** וְעַל כֵּן אֲפִלּוּ אִם אֵין נִכְנָסִין כָּתְלֵי הַמָּבוֹי בִּפְנִים בְּתוֹךְ הָרְחָבָה וְהַגְּפוּפִין נִרְאִין מִבַּחוּץ, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר לְטַלְטֵל בְּתוֹךְ הַמָּבוֹי, דְּהַשְׁתָּא לָרְחָבָה גּוּפָא לֹא מְהַנֵּי הַגְּפוּפִין לִהְיוֹת מָתָר לְטַלְטֵל בָּהּ דְּהָא כַּרְמְלִית הִיא, אֵיךְ יוֹעִיל זֶה לְהַמָּבוֹי. מָבוֹי שֶׁפְּתוּחַ רוּחַ רְבִיעִית שֶׁלּוֹ לְצַד הַנָּהָר, (טז) אִם שִׁפְעַת הַנָּהָר שֶׁאֲצָל הַבָּתִּים הוּא עָמֹק עֲשָׂרָה טְפָחִים אוֹ עַל כָּל פָּנִים הוּא מְשֻׁפָּע כָּל כָּךְ שֶׁבְּתוֹךְ שִׁפּוּעַ אַרְבַּע אַמּוֹת עוֹלֶה לְשִׁעוּר עֲשָׂרָה טְפָחִים, אִם כֵּן נֶחְשָׁב הַמִּדְרוֹן הַזֶּה לִמְחִיצָה וְאֵין צָרִיךְ שׁוּם תִּקּוּן, דְּמֵיָּא לֹא מְבַטְּלֵי מְחִיצָתָא, א[אֲבָל אִם מִצַּד הָעִיר אֵין מְשֻׁפָּע כָּל כָּךְ, אַף עַל פִּי שֶׁמִּצַּד הַשֵּׁנִי שֶׁל הַנָּהָר הוּא עָמֹק עֲשָׂרָה, (יז) אִם הוּא רָחָב יוֹתֵר מֵעֲשָׂר אַמּוֹת בֵּין הַבָּתִּים לַמָּקוֹם הַזֶּה פְּשִׁיטָא דְּאָסוּר, שֶׁהֲרֵי יֵשׁ פִּרְצָה הַמְפֻסֶּקֶת בֵּין הַמְּחִיצָה לְהַבָּתִּים, וַאֲפִלּוּ בְּפָחוֹת מִשָּׁוֶה זֶה (יח) אָפְשָׁר גַּם כֵּן שֶׁיֵּשׁ לָאֲסֹר, שֶׁלֹּא יַעֲלֶה עַל דַּעְתָּם שֶׁהַהֶתֵּר הוּא מִפְּנֵי הַשֶּׁפַע שֶׁמַּעֲבַר הַנָּהָר שֶׁמִּתְלַקֵּט עֲשָׂרָה טְפָחִים מִתּוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת וְיָבוֹאוּ לְהַתִּיר אַף בְּמָפָלֵשׁ לְגַמְרֵי בְּלִי שׁוּם תִּקּוּן, וְעַיֵּן בְּבָאוּר הֲלָכָה (ד״ה כאילו) שֶׁבַּאֲרְנוּ שֶׁבְּמָקוֹם הַצָּרֵךְ יֵשׁ לְהָקֵל בָּזֶה:

ד **(כה) וּכְנֶגֶד הַלָּחִי.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, בֵּין שֶׁתִּקּוּן הַמָּבוֹי בְּקוֹרָה אוֹ בְּלָחִי, מָתָר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ כְּנֶגְדָּם. מִיהוּ (יט) ב[יֵשׁ פּוֹסְקִים דְּסוֹבְרִים דְּזֶה כְּשֶׁזֶּה הַמָּקוֹם שֶׁכְּנֶגֶד הַלָּחִי לֹא הָיָה בּוֹ כְּשִׁעוּר אַרְבָּעָה טְפָחִים עַל אַרְבָּעָה טְפָחִים, דְּאִז בְּטֵל לְגַבֵּי פָּנִים וּמָתָר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ תַּחְתָּיו וְכֵן לְהַכְנִיס מִשָּׁם (כ) לִפְנִים, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ בָּזֶה הַשָּׁטַח אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה, וְכָל שֶׁכֵּן יוֹתֵר, נֶחְשָׁב זֶה הַמָּקוֹם כְּכַרְמְלִית לְעִנְיַן שֶׁאָסוּר לְטַלְטֵל בּוֹ כְּלָל, וְעַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק כז) בַּמֶּה שֶׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה בְּשֵׁם הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ז) וּכְסָפֵק אֲלִיָּה רַבָּה [ב]אֵין לְהַקֵּל בְּשׁוּם אֹפֶן:

(כו) בֵּין תַּחַת הַקּוֹרָה. [ג]וּכְסָפֵק אֲלִיָּה רַבָּה (סק״ז) מְצַדְּדִין לְהַקֵּל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ תַּחַת הַקּוֹרָה אֲפִלּוּ בְּפָתוּחַ לְכַרְמְלִית, וְכֵן רַק תּוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת, וְכֵן לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ לְהַכְנִיס לִרְשׁוּת הַיָּחִיד אָסוּר. (כז) וְיֵשׁ פּוֹסְקִים שֶׁאֵין מְחַלְּקִים בָּזֶה וְסוֹבְרִים דַּאֲפִלּוּ יֵשׁ בּוֹ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה גַּם כֵּן בָּטֵל לְגַבֵּי פָּנִים: **(כו) אֲבָל בְּפָתוּחַ לְכַרְמְלִית וְכוּ'.** אַף עַל גַּב דִּבְעָלְמָא כַּרְמְלִית קִיל מֵרְשׁוּת הָרַבִּים, מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן זֶה אָמְרִינַן מָצָא מִין אֶת מִינוֹ וְנָעוֹר, פָּרוּשׁ, דְּכַרְמְלִית שֶׁבֵּין לְחָיַיִם אַף אִם לֹא הָיָה בּוֹ שִׁעוּר כַּרְמְלִית מִתְּחִלָּה, שֶׁלֹּא הָיָה אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה טְפָחִים, מָצָא מִין אֶת מִינוֹ שְׁחוּצָה לוֹ וְנָעוֹר מִשְׁנָתוֹ וְנִתְחַזֵּק לְהִצְטָרֵף לַכַּרְמְלִית שֶׁבְּצִדּוֹ וְשֵׁם כַּרְמְלִית עָלָיו וְאָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ תַּחְתָּיו וְגַם לְהַכְנִיסוֹ לִפְנִים, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּפָתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁהוּא אֵין מִינוֹ כְּלָל, אֵין מִצְטָרֵף עִמּוֹ וּבָטֵל לְגַבֵּי פָּנִים: **(כז) בֵּין תַּחַת הַקּוֹרָה.** [ג]וּכְסָפֵק אֲלִיָּה רַבָּה (סק״ז) מְצַדְּדִין לְהַקֵּל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ תַּחַת הַקּוֹרָה אֲפִלּוּ בְּפָתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ לְהַכְנִיס לִרְשׁוּת הַיָּחִיד אָסוּר. (כח) וְיֵשׁ פּוֹסְקִים שֶׁאֵין מְחַלְּקִים בָּזֶה וְסוֹבְרִים דַּאֲפִלּוּ יֵשׁ בּוֹ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה גַּם כֵּן בָּטֵל לְגַבֵּי פָּנִים: **(כו) אֲבָל בְּפָתוּחַ לְכַרְמְלִית וְכוּ'.** אַף עַל גַּב דִּבְעָלְמָא כַּרְמְלִית קִיל מֵרְשׁוּת הָרַבִּים, מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן זֶה אָמְרִינַן מָצָא מִין אֶת מִינוֹ וְנָעוֹר, פָּרוּשׁ, דְּכַרְמְלִית שֶׁבֵּין לְחָיַיִם אַף אִם לֹא הָיָה בּוֹ שִׁעוּר כַּרְמְלִית מִתְּחִלָּה, שֶׁלֹּא הָיָה אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה טְפָחִים, מָצָא מִין אֶת מִינוֹ שְׁחוּצָה לוֹ וְנָעוֹר מִשְׁנָתוֹ וְנִתְחַזֵּק לְהִצְטָרֵף לַכַּרְמְלִית שֶׁבְּצִדּוֹ וְשֵׁם כַּרְמְלִית עָלָיו וְאָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ תַּחְתָּיו וְגַם לְהַכְנִיסוֹ לִפְנִים, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּפָתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁהוּא אֵין מִינוֹ כְּלָל, אֵין מִצְטָרֵף עִמּוֹ וּבָטֵל לְגַבֵּי פָּנִים: **(כז) בֵּין תַּחַת הַקּוֹרָה.** [ג]וּכְסָפֵק אֲלִיָּה רַבָּה (סק״ז) מְצַדְּדִין לְהַקֵּל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ תַּחַת הַקּוֹרָה אֲפִלּוּ בְּפָתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ לְהַכְנִיס לִרְשׁוּת הַיָּחִיד אָסוּר. (כח) וְיֵשׁ פּוֹסְקִים שֶׁאֵין מְחַלְּקִים בָּזֶה וְסוֹבְרִים דַּאֲפִלּוּ יֵשׁ בּוֹ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה גַּם כֵּן בָּטֵל לְגַבֵּי פָּנִים: **(כו) אֲבָל בְּפָתוּחַ לְכַרְמְלִית וְכוּ'.** אַף עַל גַּב דִּבְעָלְמָא כַּרְמְלִית קִיל מֵרְשׁוּת הָרַבִּים, מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן זֶה אָמְרִינַן

הַקּוֹרָה וּבֵין כְּנֶגֶד הַלֶּחִי, * מִפְּנֵי שֶׁמִּצְטָרֵף לַכַּרְמְלִית שֶׁאֶצְלוֹ שֶׁמָּצָא מִין אֶת מִינוֹ וְנֵעוֹר: ה (כח) [ש]אַף עַל פִּי שֶׁמֻּתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ (כט) תַּחַת הַקּוֹרָה, לֹא יֵשֵׁב אָדָם בְּרֹאשׁ הַמָּבוֹי וְחֵפֶץ בְּיָדוֹ, שֶׁמָּא יִתְגַּלְגֵּל הַחֵפֶץ מִיָּדוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים וִיבִיאֶנּוּ אֵלָיו כֵּיוָן שֶׁאֵין הֶכֵּר בֵּינוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים. [ת]אֲבָל עַל פֶּתַח הֶחָצֵר, מֻתָּר, בֵּין פָּתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים בֵּין פָּתוּחַ לְכַרְמְלִית, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ הֶכֵּרָא: ו [א]נָשִׁים הַיּוֹשְׁבוֹת עַל פֶּתַח הַמָּבוֹי וְכַדֵּיהֶן בְּיָדָן, אֵין מְמַחִין בְּיָדָן, דְּכֵיוָן (ל) דְּמִידִי דְּרַבָּנָן הוּא מוּטָב שֶׁיִּהְיוּ שׁוֹגְגוֹת וְלֹא מְזִידוֹת: ז [ב]מָבוֹי (לא) שֶׁנִּטְּלוּ קוֹרוֹתָיו אוֹ לְחָיָיו בְּשַׁבָּת, אַף עַל פִּי [ג]שֶׁהֻתַּר לְמִקְצָת שַׁבָּת, (לב) אָסוּר מִשָּׁם וְאֵילָךְ בֵּין פָּתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים בֵּין פָּתוּחַ לְכַרְמְלִית. [ד]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר דְּהָנֵי מִילֵּי בְּעִיר שֶׁאֵינָהּ מֻקֶּפֶת חוֹמָה, * אֲבָל בְּעִיר (ג) (לג) מֻקֶּפֶת חוֹמָה מֻתָּר. הַגָּהּ: וְיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל זֶה וּלְהַתִּיר. וְכָל זֶה שֶׁהָיָה רָאוּי לַעֲמֹד כָּל הַשַּׁבָּת, אֲבָל אִם הָיָה (ד) (לד) עוֹמֵד לִסָּתֵר מֵעֶרֶב שַׁבָּת, אָסוּר לְאַחַר שֶׁנִּסְתַּר. (לה) וְאִם סָפֵק אִם נִסְתַּר מֵעֶרֶב שַׁבָּת אוֹ לֹא, (לו) אָזְלִינַן לְקֻלָּא (תרומת הדשן סימן ע"ג): ח [ה]מָבוֹי (לז) שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ בּוֹ וְנִשְׁבְּרָה הַקּוֹרָה, אוֹתוֹ חָצֵר שֶׁהָעֵרוּב מֻנָּח בּוֹ וַחֲצֵרוֹת (לח) הַפְּתוּחוֹת לוֹ, מֻתָּרוֹת, אֲבָל חֲצֵרוֹת (לט) שֶׁאֵין פְּתוּחוֹת לְאוֹתוֹ חָצֵר (ה) [ה] (מ) אֲסוּרוֹת:

ש שַׁבָּת קמ"א (ע"א). ת הָרֹא"ש שָׁם (פ"כ סי' יג). א בֵּיצָה ל' (ע"א). ב מִשְׁנָה עֵרוּבִין צ"ד (ע"א) וּכְרַבִּי יוֹסִי, וְהָרִי"ף (לא.) וְהָרֹא"ש (פ"ט סי' ד) וְהָרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק י"ז (הל"ב). ג שָׁם בַּגְּמָרָא צ"ה (ע"א). ד תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי' מג). ה מָרְדְּכַי פֶּרֶק ו' דְּעֵרוּבִין (אות תקיח) וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי פֶּרֶק ג' (סק"ו).

בְּאֵר הַיטֵב

סָעִיף כ"ו (ס"ק כז) מַה שֶּׁכָּתַב שָׁם: ז (ג) מֻקֶּפֶת. דְּהָוֵי כְּחָצֵר אַחַת, וּכְשֶׁנָּפַל הַתִּקּוּן אֵין הֶפְסֵק בֵּינָם לְאֵינָם יְהוּדִים וְהָוֵי כְּחָצֵר שֶׁלֹּא עֵרְבוּ דְּאָמְרִינַן 'שַׁבָּת הוֹאִיל וְהֻתְּרָה הֻתְּרָה', דַּהֲרֵי מְחִיצוֹת הַחִיצוֹנוֹת קַיָּמוֹת. עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב סִימָן שע"ד סָעִיף ב' וְעַיֵּן סִימָן שס"ג סָעִיף כ"ו וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יג): (ד) עוֹמֵד. פֵּרוּשׁ, כְּגוֹן בְּמָקוֹם שֶׁשְּׁכִיחוּ אֵינָם יְהוּדִים שֶׁמְּקַלְקְלִין הָעֵרוּב בְּאוֹתוֹ לַיְלָה: ח (ה) אֲסוּרוֹת. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טו). וְדַע דְּאוֹתָן חֲצֵרוֹת הָאֲסוּרוֹת לְטַלְטֵל, אֲפִלּוּ בְּבֵית אֶחָד אָסוּר מֵחֶדֶר לְחֶדֶר, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן ש"ע סָעִיף ג' עַיֵּן שָׁם. וְצָרִיךְ לְהַזְהִיר עַל זֶה בַּמְּקוֹמוֹת שֶׁאֵין אִסּוּר חוֹתָמוֹת שֶׁבַּקַּרְקַע יֵשׁ לוֹמַר דְּלָאו דְּאוֹרַיְיתָא וְאִם כֵּן הָעֵרוּב חֲזִי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת (וְאַף דְּאִיהוּ גּוּפֵיהּ כָּתַב דְּלֹא מְהַנֵּי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, שֶׁאֲנִי הָכָא דְּאִם הָיָה עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ח [ה] אֲסוּרוֹת. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב (סק"ה). וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שס"ו סָעִיף קָטָן י' כָּתַב גַּם כֵּן בְּשֵׁם הַטַּ"ז (סק"ג), וּבְאֶבֶן הָעוֹזֵר (ס"ח ד"ה מבוי שנשתתפו בו) צִדֵּד לְהַתִּיר אִם אֵין מַפְסִיק בֵּינָם לָעֵרוּב רַק כַּרְמְלִית, דְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת הָוֵי מָצֵי לַאֲתוּיֵי לָעֵרוּב גַּבַּיְיהוּ. וּבְשׁוּ"ת נוֹדָע בִּיהוּדָה מַהֲדוּרָה תִּנְיָנָא סִימָן מ' כָּתַב דְּלֵיתָא, דְּעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת לֹא מְהַנֵּי רָאוּי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת, אֶלָּא צָרִיךְ שֶׁכָּל הַשַּׁבָּת יִהְיֶה כְּאִלּוּ כֻּלָּם דָּרִים שָׁם וּמְיֻחָד לְאוֹתוֹ בַּיִת, וְכֵיוָן שֶׁכָּל הַשַּׁבָּת הָרְשׁוּת שֶׁהָעֵרוּב מֻנָּח שָׁם נִפְרָד מֵאוֹתוֹ בַּיִת וְגַם תְּחִלַּת הָעֵרוּב כֵּן הוּא, לֹא שַׁיָּךְ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת קוֹנֶה עֵרוּב. וְגַם הָאֶבֶן הָעוֹזֵר לֹא הֶחְלִיט זֶה וְהִנִּיחַ בְּצָרִיךְ עִיּוּן. וְעַיֵּן שָׁם סִימָן ל"ט בְּעִיר שֶׁנִּתְחַם הַבַּיִת הַכְּנֶסֶת מִשָּׁרֵי הַמְּדִינָה עֲבוּר מַס הַמֶּלֶךְ, וְהָעֵרוּב מֻנָּח שָׁם, יֵשׁ לְהַחְמִיר, דִּנְהִי מִצַּד

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

פָּסַק בְּסֵפֶר אֶבֶן הָעוֹזֵר (ס"ה ד"ה אוסר), (כג) וּבִפְרָט אִם הַקּוֹרָה רְחָבָה אַרְבָּעָה טְפָחִים וּבְרִיאָה לְקַבֵּל מַעֲזִיבָה בְּוַדַּאי מֻתָּר אֲפִלּוּ פָּתוּחַ לְכַרְמְלִית, דְּפִי תִקְרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם וַחֲשִׁיבָא מְחִיצָה: ה (כח) אַף עַל פִּי שֶׁמֻּתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּדַוְקָא עַל צַד הַמִּקְרֶה וְהַהִזְדַּמֵּן מֻתָּר לְטַלְטֵל שָׁם חֲפָצָיו לְעֵת הַצֹּרֶךְ, אֲבָל לֹא יֵשֵׁב שָׁם בִּקְבִיעוּת וְחֵפֶץ בְּיָדוֹ וְכוּ' [מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ט)]: (כט) תַּחַת הַקּוֹרָה. וְהוּא הַדִּין שֶׁלֹּא יֵשֵׁב אֵצֶל הַלֶּחִי [גְּמָרָא (שבת קמא.)]. וְאֶפְשָׁר דִּכְשֶׁיֵּשׁ בּוֹ צוּרַת הַפֶּתַח, שָׁרִי, דְּמִקְרֵי הֶכֵּרָא. וּמִיהוּ בְּצוּרַת הַפֶּתַח שֶׁלָּנוּ שֶׁגָּבוֹהַּ מְאֹד, בְּוַדַּאי אָסוּר, דְּלֵית הֶכֵּרָא, (כג) וַאֲפִלּוּ אִם הַמָּבוֹי פָּתוּחַ לְכַרְמְלִית דְּהוּא רַק חֲשָׁשָׁא בְּמִלְּתָא דְרַבָּנָן, גַּם כֵּן אָסוּר, דִּשְׁכִיחָא לְאִתְשׁוּלֵי [מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יא) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ט)]: ו (ל) דְּמִידִי דְּרַבָּנָן הוּא. וַאֲפִלּוּ בְּמִידִי דְּאוֹרַיְתָא, אִי יָדְעִינַן שֶׁלֹּא יִשְׁמְעוּ לָנוּ, אֵין לוֹמַר לָהֶם אִם לֹא דָּבָר שֶׁמְּפֹרָשׁ בַּקְּרָא בְּהֶדְיָא, כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן תר"ח סָעִיף ב', עַיֵּן שָׁם: ז (לא) שֶׁנִּטְּלוּ קוֹרוֹתָיו אוֹ לְחָיָיו. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, לֶחִי אוֹ קוֹרָה שֶׁלּוֹ, דְּאֵין בַּמָּבוֹי אֶלָּא קוֹרָה אֶחָד וְלֶחִי אֶחָד. וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁנִּטַּל צוּרַת הַפֶּתַח, לְפִי מִנְהָגֵנוּ שֶׁאָנוּ עוֹשִׂין צוּרַת הַפֶּתַח: (לב) אָסוּר מִשָּׁם וְאֵילָךְ. לְטַלְטֵל אֶלָּא בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת, וְכֵן אָסוּר לְהוֹצִיא מִבַּיִת לְשָׁם, וְלֹא אָמְרִינַן כָּאן שַׁבָּת הוֹאִיל וְהֻתְּרָה הֻתְּרָה כְּמוֹ בְּסִימָן ש"ס סָעִיף ב', (כד) הוֹאִיל וְלֵיתְנְהוּ לַמְּחִיצוֹת: (לג) מֻקֶּפֶת חוֹמָה מֻתָּר. דַּהֲרֵי עַל יְדֵי הַחוֹמָה הַוְיָא כָּל הָעִיר רְשׁוּת הַיָּחִיד גָּמוּר, וְתִקּוּן הַמָּבוֹי לֹא הָיָה אֶלָּא כְּדֵי לְסַלֵּק דָּיוֹרֵי הַנָּכְרִים מֵעֲלֵיהֶן, וְלָכֵן אַף שֶׁנִּסְתַּר תִּקּוּן הַמָּבוֹי בְּשַׁבָּת, מֻתָּר, (כה) דְּהָוֵי כִּשְׁתֵּי חֲצֵרוֹת שֶׁלֹּא עֵרְבוּ יַחַד וְנָפַל כֹּתֶל הַמַּפְסִיק בֵּינֵיהֶן דְּאָמְרִינַן 'שַׁבָּת הוֹאִיל וְהֻתְּרָה הֻתְּרָה' מִשּׁוּם דִּמְחִיצוֹת הַחִיצוֹנוֹת קַיָּמוֹת, וְהָכֵי נַמִי בִּכְהַאי גַּוְנָא. וְכָתַב הַטַּ"ז (סק"ח), דַּוְקָא יָשְׁבָה וּלְבַסּוֹף הֻקְּפָה, כִּסְתָם עֲיָרוֹת שֶׁלָּנוּ, דְּאָז הָוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד, אֲבָל אִם הֻקְּפָה וּלְבַסּוֹף יָשְׁבָה דְּיֵשׁ עָלֶיהָ דִּין כַּרְמְלִית מִדְּרַבָּנָן, וְעָשׂוּ תִּקּוּן בַּמָּבוֹי לְהַתִּיר הַטִּלְטוּל וְנָפַל הַתִּקּוּן, אָסוּר, דַּהֲרֵי מִיחַסְרָא מְחִיצְתָּא וּפָתוּחַ לְכַרְמְלִית: (לד) עוֹמֵד לִסָּתֵר. כְּגוֹן בִּמְקוֹמוֹת שֶׁמְּצוּיִים נָכְרִים שֶׁמְּקַלְקְלִים אוֹתָם בְּלֵיל שַׁבָּת (כו) וְקָרוֹב לְוַדַּאי הוּא שֶׁיְּקַלְקְלוּהוּ: (לה) וְאִם סָפֵק וְכוּ'. אַאֵין עוֹמֵד לִסָּתֵר קָאֵי: (לו) אָזְלִינַן לְקֻלָּא. דְּמוֹקְמִינַן לָהּ אַחֶזְקָתֵהּ וְהַשְׁתָּא הוּא דְּנִשְׁבַּר [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה וכתוב בתרומת הדשן)]: ח (לז) שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ בּוֹ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁעָשׂוּ רַק שִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת, וְלֹא עָשׂוּ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ בַּחֲצֵרוֹ, וְאַף עַל פִּי כֵן מְהַנֵּי כִּדְקַיְמָא לָן לְקַמָּן בְּסִימָן שפ"ז דְּסוֹמְכִין עַל שִׁתּוּף בִּמְקוֹם עֵרוּב: (לח) הַפְּתוּחוֹת לוֹ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁיֵּשׁ פֶּתַח אוֹ חַלּוֹן שֶׁיְּכוֹלִין לְטַלְטֵל וּלְהָבִיא מִזּוֹ לְזוֹ שֶׁלֹּא דֶּרֶךְ הַמָּבוֹי: (לט) שֶׁאֵין פְּתוּחוֹת וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אֲפִלּוּ הָעוֹמְדוֹת בְּצַד חָצֵר זוֹ כֵּיוָן שֶׁאֵין לָהֶם פֶּתַח אוֹ חַלּוֹן לְאוֹתוֹ חָצֵר, אֲסוּרוֹת, דְּלֵיתָא לָעֵרוּב גַּבַּיְהוּ וְלֹא מָצֵי לַאֲתוּיֵי לְהָעֵרוּב דֶּרֶךְ הַמָּבוֹי כֵּיוָן שֶׁנִּשְׁבְּרָה הַקּוֹרָה. וְדַוְקָא כְּשֶׁנִּשְׁבַּר תִּקּוּן הַמָּבוֹי בְּחֹל, (כז) אֲבָל נִשְׁבַּר בְּשַׁבָּת שָׁרִי לְטַלְטֵל בְּכָל הַחֲצֵרוֹת, כֵּיוָן שֶׁהָעֵרוּב הָיָה קַיָּם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וַאֲפִלּוּ מֵחָצֵר לְחָצֵר שָׁרִי, בֵּין דֶּרֶךְ פְּתָחִים שֶׁבֵּינֵיהֶם בֵּין דֶּרֶךְ חוֹרִין, דְּכֵיוָן שֶׁהֻתַּר בְּמִקְצַת שַׁבָּת הֻתַּר לְכָל הַשַּׁבָּת וּכְדִלְקַמָּן בְּרֵישׁ סִימָן שע"ד, וְרַק דֶּרֶךְ הַמָּבוֹי אָסוּר לְטַלְטֵל: (מ) אֲסוּרוֹת. דַּע דְּאוֹתָן חֲצֵרוֹת הָאֲסוּרוֹת לְטַלְטֵל, (כח) אֲפִלּוּ בְּבַיִת אֶחָד אָסוּר מֵחֶדֶר לְחֶדֶר אִם בְּכָל חֶדֶר דָּר אָדָם

בֵּאוּר הֲלָכָה

הָרַאֲבַ"ד, גַּם מָצָאתִי בַּמִּלְחָמוֹת (ג. ד"ה ועוד אחרים אומרים וכו') שָׁם שֶׁסּוֹבֵר גַּם כֵּן כְּהָרַאֲבַ"ד, עַיֵּן שָׁם:

* מִפְּנֵי שֶׁמִּצְטָרֵף לְכַרְמְלִית שֶׁאֶצְלוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן לְהוֹצִיאוֹ לַחוּץ אֶפְשָׁר דְּאָסוּר, דְּמִן הַתּוֹרָה רְשׁוּת הַיָּחִיד הוּא, אָכֵן לְפִי מַה שֶּׁמְּבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן שמ"ו סָעִיף ג' לִכְאוֹרָה מֻתָּר, וְיֵשׁ לְעַיֵּן:

ז * אֲבָל בְּעִיר מֻקֶּפֶת חוֹמָה מֻתָּר. וְאִם חָל יוֹם טוֹב רִאשׁוֹן בְּיוֹם שִׁשִּׁי וְנִפְסַק בּוֹ הָעֵרוּב, לֹא אָמְרִינַן הוֹאִיל וְהֻתַּר לְיוֹם טוֹב הֻתַּר לְשַׁבָּת, דְּיוֹם טוֹב וְשַׁבָּת שְׁתֵּי קְדֻשּׁוֹת הֵן [מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן שס"ג סָעִיף קָטָן ד' וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כג) וְאַף דִּבְבֵית יוֹסֵף (ד"ה וכתב הרב המגיד) כָּתַב שֶׁדַּעַת הַסְמַ"ג (עירובין רמה:) וְהַסְמַ"ק (סי' רפב) בָּזֶה לְהַחְמִיר, מִכָּל מָקוֹם הַלְּבוּשׁ (סק"ד) וְהָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ז) וְעוֹד כַּמָּה אַחֲרוֹנִים הָעְתִּיקוּ דִּבְרֵי הַמַּגִּיד מִשְׁנֶה (שבת פי"ז הי"א) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (עבוה"ק ש"א סי' יא) שֶׁמַּקֵּל בָּזֶה, וְגַם עָצָם הַדִּין דְּתַחַת הַקּוֹרָה אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּפָתוּחַ לְכַרְמְלִית אֲפִלּוּ בְּאֵינוֹ רָחָב אַרְבָּעָה, הוּא רַפְיָא מְאֹד וְנוֹטֶה יוֹתֵר לְהָקֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָאֵלִיָּה רַבָּה, עַיֵּן שָׁם. וְדַע דְּמַה שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן י' 'וְנִרְאֶה לִי' וְכוּ', הַפְּרִי מְגָדִים (א"א סק"י) מְמָאֵן בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם, וּמִכָּל מָקוֹם לְמַעֲשֶׂה אֵין לְהַחְמִיר, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בִּפְנִים: ה (כג) וְאַף דְּהַבַּ"ח (ד"ה ואע"ג דאמר) מַקֵּל בְּכַרְמְלִית, מִסְתַּבְּרָא כְּוָותֵיהּ דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יא) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ט) מִסִּיּוּם לְשׁוֹן הַמְחַבֵּר שֶׁכָּתַב 'בֵּין' וְכוּ': ז (כד) פּוֹסְקִים: (כה) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה וכתוב בתרומת הדשן): (כו) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב), וְכֵן מַשְׁמַע בְּבֵית יוֹסֵף (שם): ח (כז) מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טו) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יד) וְהַגְּרַ"ז (ס"י) וְחַיֵּי אָדָם (כלל עב סכ"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (כח) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah